

Col·lecció

72

de

Transcripcions:

per Francesch Puyol

Lema: Minichs vells de la terra

Concurs de 1905

Premi de 250 ptal. donat per

En Joan Millet

R 67

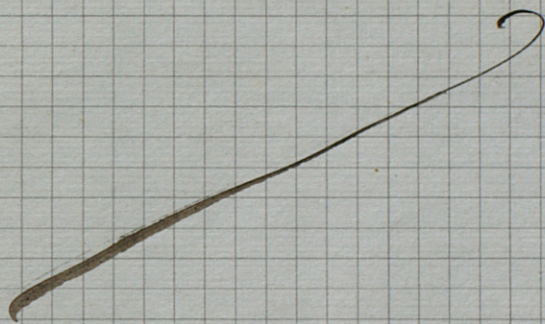
Col·lecció
de transcripcions.

Lema: Musichs vells de la terra.

Greus notes

per a acompanyar a la col·lecció de transcripcions

Letra: Musichs vells de la terra.

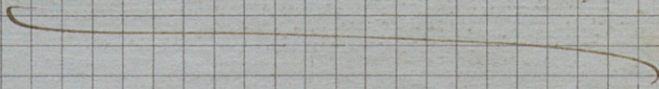


Las present transcripcions han sigut fetas totas ab originals manuscrits plagats d'equivocacions molts d'ells, qui ens han fet perdre el temps y la paciencia. L'ausencia d'una para en una ren; una nota de valor equivocat en un'altra, un forat en el paper mes enllà, ens han fet passar forras estonas rumiant avants de treurem l'aigua clara. No'ns arrepenhim perxi de la feyna feta, perque es a major gloria de nostra terra. La present col·leccio es prova de que en ella, en els segles XVI y XVII, l'art musical notenia res qu'envejar a ningú.

No'ns seguit el sistema de transcriure els valors a la meyetat, adaptantnos a la notacio moderna y evitant l'impressio d'arcaisme que produex la presencia de longas y breus.

La part biografica del nostre treball es completament deficient. La curtedat del plaso y la molta feyna a transcriure ens han privat de fer indagacions respecte dels autors que presentem, indagacions que, com ja es sabut, requerixen molt de temps pera produhir a volta res mes que resultats dubtosos quant no negatius. Direm donchs de cada autor lo que ja sabem, qui es lo que pot saber tothom que vulgui remenar las obras cointes de biografia.

Passem ara a fer el senyalament particular de cada obra y de cada autor.



— Joan Pujol —

2

Missa "Pro defunctis" a quatre veus.

Transcrita de quatre quaderns manuscrits (un per cada veu) que per la notació creiem que son del segle XVII, existents en la biblioteca de la Diputació Provincial (fons Carreras), papeleta n.º 585. Aquests quaderns contenen altres obres d'en Pujol, de Palestrina y anònims.

Surge illuminare. Motet a 8 veus y orga.

Transcrit de nou quaderns manuscrits, també del segle XVII, existents en l'arxiu de la capella de música de Santa Maria del Mar de nostra ciutat. Dits quaderns contenen 25 motets a vuyt veus y orga d'en Joseph Reig, 18 motets a vuyt veus y orga d'en Joan Pujol, un motet a 7 veus y orga del mateix autor y una Vespra de Difunts d'un tal Casellas. Aquesta darrera composició es bastant moderna. Creiem pot ésser de darrers del segle XVIII o principis del XIX. La notació, com ja s'observa, es d'una altra ma.

Aquest Joan Pujol creiem qu'es el mateix de qui's canton cada any en lo Divendres Sant una Lamentació en la Catedral de Barcelona, de la que fou mestre en una época que no sabem fixament si fou a darrers del segle XVI o principis del XVII.

Son en gran quantitat las obres existents d'aquest autor. En la biblioteca de la Diputació potser n'hi ha més de 50 entre missas, motets, villancicos passios, etc. Ademés hem vist en mans d'un particular

dotne quaderns contenint casi exclusivament missal a quatre
veus y un cicle magnífich de missal a vuyt veus, seguint
els vuyt tons eclesiasticls.

— Phelip Pujol —

Autor per nosaltres desconegut. El Gloria y Benedictus
de la seva Missal de Nostra Senyora que presentem, s'ha
han notats en els mateixos quatre quaderns qu'hora senya-
lat mes amunt al parlar de la missal: "Pro defunctis" d'en
Joan Pujol. D'aquest autor hem vist solament un
altre composició molt curta en la biblioteca de la
Diputació.

— Fra Joan Orich, carmelita. —

O crux, a sis veus.

Composició transcrita d'un volum procedent de Sant
Joan de las Abadessa. L'autor ens es desconegut.
No mes hem vist el nom d'Orich en la darrera
plana d'un volum manuscrit de la Diputació, en
quina plana se troban barrejadas las veus de Cantus
y Tenor de dos O crux a 5 y 4 veus, del dit
Orich el primer y de Vila el segon. Desgraciada-
ment faltan las veus de Altus y Bassus. La notació
del original de l'obra que presentem es del sigle XVII.

O rex moster. A quatre veus.

Obra transcrita d'un volum procedent de la bibliote-
ca de Don Joan Carreras y Dagas. No coneixem

no .2. qu'es troba en el compàs 12 de les reus 1^a y 3^a,
no sabem si vol indicar una repetició, o un cànon enig-
màtic. En aquest últim cas, com que en l'original no's
troba cap referència que pugui confirmar aquesta hipòtesi,
ens ha estat impossible desxifrar l'enigma que tal volta
hi ha en aquesta composició malgrat tots els esforços qu'hem
fet pera lograrlos.

Oh triste de mi que haré.

Oh triste de mi que haré
Que segun el mal que siento
Muy poca vida terne.

Oh muerte quan bien verinal
Por siempre te llamaré.

En verme de vos ausente
Me veo sin alegría.

En no teneros presente
Osoro siempre noche y dia.

En cap de les tres reus d'aquesta composició hi ha signe
de compàs. Hem adoptat el binari, perquè, en cas d'esser
escrita la composició en ritme ternari se trobarian en l'ori-
ginal punts de perfecció, alteració o divisió que foran
d'absoluta necessitat y qu'en lloch se troban.

Si Sentis lo que yo siento.

Si sentis lo que yo siento en mi partida,
Moureis teniendo vida.

Mal si qual go voy quedais en mi partida

..... (creixem que fatarum vey)

Partir-me donde estays

Nunca de vol me partiendo

Voy de vivire muriendo

Si de mi no os acordays.

Encuibrase el mal que siento.

Encuibrase el mal que siento

Porque hallo que mal subo

Quando callo.

Y con tanto disfavor

A mi acento, (?)

Tivay llamay de amor

Abrazan mis entrañal

Y sus cruasas (?) extrañal

Me doblan el dolor.

Las paraulas ab interrogant son verdaderes gargots
en l'original. Hem prbat lo qu'enf ha semblat
que voliam dir.

Tiempo bueno, tiempo bueno.

La poesia esta ja aplicada a la musica.

Miserere a quatre veuf.

Transcrit del mateix volum de las composicions
de R. Coloma.

La Bomba. Ensalada a quatre veul.

Transcrita dels mateixos quatre quaderns de la ensala
da d'en Vila. És curiós observar qu'als dos autors
en les ensalades que transcribim hem empleat un
mateix tema que creyem popular.

Gorgs a la Gloriosa Santa Maria Magdalena.

En una grossa fulla, format doble marca major, hem
trobat escrits aquests curiosis gorgs. La notació és del
segle XVII, del principi: Els hem transcrit perquè
la tonada es bastant característica.

Una darrera observació hem de fer, y el respecte
de les alteracions qu'es troban entre parèntesis, damunt
de les notes. Aquestes alteracions les hem posat no-
saltres, perquè els originals ne son molt escassos.
Potser n'hi sobraran y potser n'hi faltaran. De
tota manera les que constan en l'original hi son
totes; de les demés, pot prescindir-se.

3

l'autor, que per la notació del original, creyem deu esser del segle XVI. El text d'aquest motet està escrit tan compassament y ab tanta abreviació, qu'enç ha estat impossible descriparlo per complet. Per altra part no l'hem pogut trobar ni en el llibre de graduals, ni en cap dels demés llibres litúrgichs d'us comú.

— R. Coloma —

Invocavit pastor bonus, a quatre veus
Domini sacrum mysterium, a quatre veus

Transcripció feta d'un volum de la Biblioteca de la Diputació. Notació de primers del segle XVII. En el mateix volum hi han obres de Victoria y Palestrina.

Es aquest un altre autor del que tampoch ne sabem res. El nom, (igual que ab els altres desconeguts de la col·lecció) es lo qu'enç fa creure que siga català.

El mestre Pedrell, en el seu diccionari biogràfic parla d'un Antonio Coloma de Reus, que no deu esser el nostre perquè l'inicial R. se troba en totes dues composicions.

— Petrus Vila. —

Bon jorn. Ensalada a quatre veus.

Transcrita dels quatre quaderns manuscrits quin regalament dona el mestre Pedrell en el seu estudi "Musichs vells de la terra."

— Vila. —

Lamentatio, a tres veus.

No sabem si's tracta del mateix Petrus Vila o d'un

altre del mateix apellido, tan comú a Catalunya. L'obra
ha estat transcrita d'un volum procedent de la biblio-
teca de Don Joan Carreras y Dagas. Notació de la
segona meytat del segle XVI.

— Crubell. —

Magnificat de primo tono, a quatre veul.

Exaurent d'un gros volum manuscrit de la biblioteca
de la Diputació, papereta n.º 454. En aquest volum
(quina notació, feta per diferents mans compreses de
principis del segle XVI a principis del XVII) hi han
composicions de Antòni Ferrer, Gaspar, Joannet
Anxeta, Jo. Monton, Jusepin (Jusepin de Pres?)
Penzolosa, Petrus de Monte, A. de Mondejar, Ex-
rraca o Exrraca, Brunel, Ilario, Lope de Vaena,
Aldomar, Graniel, Quexada, Scobar, Ribra Frecha,
(Ribrafrecha) Antonius de Peniz, Flecha, Pastrana
y Fra Genito. Algunes d'aquestes composicions
son en llengua vulgar, castella totas menys una en
antic francès. Hi ha moltes composicions sense
nom d'autor.

D'en Crubell res podem dir-ne perquè res ne
sabem. Mes el nom no'ns permet dubtar de
que sigui català.

— Cots —

Sanctus y Benedictus a tres veul.

Composicions transcritas del mateix volum qui hem

señalat al parlar d'en Milant. Aquest llibre se troba
mencionat en el diccionari biogràfic del Mestre Pedrell.

— Joseph Reig. —

Santa Maria Succurre miseris. Motet a tres y orga.
Exauescent dels nou volums qu'hem senyalat al parlar
del Motet d'en Joan Pujol.

En Saldoni (Efemerides musicas españolas) diu
qu'en Joseph Reig obtingué la plassa de mestre de
capella de Santa Maria del Mar per oposició el
6 de Desembre de 1668, carrec que desempeña fins
el 24 de maig de 1669. Morí el 22 de Febrer de
1674.

— Piquet —

Passio cum quatuor vocum, die veneris sancti.

Exauescent de quatre fulls solts, existents en la bibliote-
ca de la Diputació, en la que hi han altres obres del
mateix autor en parts solts també. Per la notació cre-
yem qu'es tracta d'un autor del segle XVII.

— Flecha —

D'autors d'aquest apellido n'hi han dos; oncle
y nebot: a quin dels dos perteneixen las cinch petites
composicions profanas que presentem, no ho sabem pas,
com tampoch del Miserere. En quant a l'ensalada
"La Bomba," es del oncle.

Per a detalls d'aquest autor, vegeu "Musichs vells

de la terna "del mestre Pedrell.

Al transcriure les cinc composicions profanes (que consten en el volum descrit al parlar d'en Cubells) hem topar amb la dificultat de que el text, qu'es troba solsament en la veu superior en quatre d'elles està tan mal engipomat que ademés de la dificultat d'entendre'l, tota col·locació a sota de las veus resulta arbitraria. En la composició "Tiempo bueno, tiempo bueno" hem pogut fer una col·locació de text aproximada, mercès a trobarse escrit en la veu superior y en el tenor. Per lo qu'es refereix al text de las altres quatre, hem copiat els versos de la millor manera qu'hem sapigut, y aquí vari, explicant al peu de cada un d'ells els dubtes y reticels que tenim respecte de la seva exacta interpretació.

Y la mi cinta dorada.

Y la mi cinta dorada
Quítame la mi marido
¿Porqué me la quitó
¿Quien no me la dió?
La mi cinta de oro fino
Quítame mi buen amigo.

Aquesta presència encara qu'es d'un sentit perfectament comprensible, queda no obstant en un estat de suspensió que no satisfà, sent creure qu'es tracta solsament d'un fragment.
En quant a la part musical, la presència del sig-

Index de las composicions que forman la col·leccio' de transcripcions

Lema: Misichs vells de la terra.

Nº	1	Missa "Pro defunctis" a quatre veus	Joan Pujol.
"	2	Surge illuminare. Motet a vuyt veus y orga	" "
"	3	Gloria y Benedictus de la Misa de Nostra Senyora, a quatre veus.	Phelip Pujol.
"	4	O crux. A sis veus.	Fra Joan Orich, carmelita.
"	5	O rex noster. A quatre veus.	Milans.
"	6	Survexit pastor bonus. A quatre veus.	P. Coloma.
"	7	Dum sacrum mysterium. A quatre veus.	"
"	8	Bon jorn. Ensalada a quatre veus.	Petrus Vila.
"	9	Lamentatio. A tres veus.	Vila.
"	10	Magnificat de primo tono. A quatre veus.	Canells.
"	11	Sanctus y Benedictus. A tres veus.	Cots
"	12	Sancta Maria succurre miseris. Motet a 8 veus y orga	Joseph Reig.
"	13	Passio cum quatuor vocum, die veneris sancti.	Riquet.
"	14	J la mi cinta dorada. A tres veus	Flecha
"	15	Oh triste de mi que hare.	"
"	16	Si sentis lo que yo siento	"
"	17	Encubrase el mal que siento	"
"	18	Tiempo bueno, tiempo bueno	"
"	19	Miserere	"
"	20	La Bomba. Ensalada.	"
"	21	Goigs a la gloriosa Santa Maria Magdalena. A 4 veus	Orionum.